

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

SamDU rektori

prof. R.I. Xalmuradov

2022 yil

11.00.01- TABIIY GEOGRAFIYA IXTISOSLIGI BO'YICHA TAYANCH
DOKTORANTURAGA KIRISH SINOVLARI UCHUN MAXSUS
IXTISOSLIK FANLARIDAN

DASTUR VA BAHOLASH MEZONI

Samarqand-2022

Annotatsiya:

Dastur 11.00.01- tabiiy geografiya ixtisosligiga kiruvchilar uchun 5A140602 – Geografiya (o'rganish ob'ektlari bo'yicha) mutaxassisligini 2019 yilda tasdiqlangan o'quv rejasidagi asosiy fanlar asosida tuzildi.

TUZUVCHILAR:

Mamajonov R.I.

SamDU, Geografiya va tabiiy resurslar kafedrasini mudiri, g.f.f.d., PhD

Sabirova N.T.

SamDU, Geografiya va tabiiy resurslar dotsenti, g.f.f.d., PhD

Dastur Geografiya va ekologiya fakultetining 2022 yil 29 sentabrdagi №2 sonli Kengash yig'ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan

KIRISH

11.00.01 – Tabiiy geografiya ixtisosligi – “O‘zbekiston landshaftlari va tabiiy geografiyasining mintaqaviy muammolarini o‘rganish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish”, “Landshaftlarning geokimyoviy xususiyatlarini aniqlash, landshaft-geokimyoviy jarayonlarni, arid zona elementlarining migratsiyasini o‘rganish va modellashtirish, tuproq-geokimyoviy va tabiiy geografik xaritalarini yaratish” bilishlari lozim bo‘ladi. Buning uchun shu sohaga tegishli fanlarni, jumladan yuqorida keltirilgan ma’lumotlarni chuqur o‘zlashtirgan, ekinlarda uchraydigan zararkunanda va kasalliklarning tur tarkibi va karantin zararli organizmlarni to‘g‘ri aniqlay oladigan, samarali kurash choralarini aniq biladigan va ularni o‘z vaqtida qo‘llashni tashkil qila oladigan malakali mutaxassislar tayyorlash ta’lim tizimining negizi hisoblanadi.

Tayanch doktoranturga kiruvchilar uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, geografik, geofizik va geokimyoviy jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarash shakllangan bo‘lishi lozim. SHuningdek, ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda bilimlarni oshirish va ko‘nikmalari mavjud bo‘lishi kerak.

11.00.01 – tabiiy geografiya ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktoranturaga kiruvchi da’vogarlar uchun 5A140602 – Geografiya (o‘rganish ob’ektlari bo‘yicha) magistratura mutaxassisligi o‘quv rejasiga asosan 5 ta ixtisoslik fanlari bo‘yicha: “Geotizimlar haqida ta’limot”, “Amaliy landshaftshunoslik”, “Geoekologiya asoslari”, “Tabiatdan foydalanish strategiyasi” va “Geografiyaning asosiy muammolari” fanlaridan savollar bazasi shakllantirilgan.

Bu fanlar o‘z negizida qamrab olingan ma’lumotlar quyida batafsil keltirilgan.

GEOTIZIMLAR HAQIDA TA’LIMOT

fani bo‘yicha:

Geografik tizimlar haqidagi ta’limotning maqsadi va vazifalari, ta’limotning yuzaga kelishi. Geotizimlar haqidagi ta’limotning mantiqiy asoslari. Geotizimlar va ularning ko‘lamlari. Geotizimlarda modda almashinishi. Geotizimlarning mezonlari. Geografik tizimlar va ekologik tizimlar. Ularning o‘zaro nisbatlari, farqlari va o‘xshashliklari. Geografik tizimlar haqidagi ta’limot bilan ekologiyaning o‘zaro aloqadorliklari. Geografik tizimlarni tasniflash prinsiplari. Tasniflashning umumiy qoidalari. Biogeotsenozlar va fatsiyalar. Geom va geomer tushunchalari. Geoxora tushunchasi. Geoxoralarning tasnifiy birliklari. Geotizimlar evolyusiyasi va dinamikasi. Geotizimlarning holatlari. Geotizimlarning o‘zini-o‘zi sozlab turishi, qismlararo aloqadorliklari. Biotik komponentlarning maromlashtiruvchi faoliyati. Epifatsiya va epigeom tushunchalari. Geotizimlarning yoshi, invariant tushunchalari va ularni o‘rganishning ahamiyati. Ta’limotning topologik ko‘lamdagi geotizimlarni o‘rganadigan qismi va uning vazifalari. Geotopologiya va uni boshqa fanlar bilan aloqalari. Geotopologiyaning ob’ekti. Topologik ko‘lamdagi geoxoralarni tahlil qilish. Topogeoxoralar va ularning tasnifi. Regional ko‘lamdagi geotizimlarni tadqiq qilish masalalari. Regional geotizim tushunchasi. Uning asosiy ko‘rsatkichlari. Regional tabiiy

geografik tahlil va taksonomiya masalasi. Planetar ko'lamdagi geotizim. Geotizimlarni landshaft haritalarida aks ettirish masalalari. Geotizimlarni haritaga tushirishning umumiy masalalari. Landshaft haritasining legendasini tuzish. Geomerlarning areallari haqidagi tushunchalar. Geoxoralarni haritaga tushirish. Geografik prognoz masalasi. Geotizimlardan to'plangan axborotlarning amaliy geografiyadagi ahamiyati. Geotizimlar nazariyasi va iqtisodiy geografiya.

AMALIY LANDSHAFTSHUNOSLIK

fani bo'yicha:

Amaliy landshaftshunoslik faning o'rganish ob'ekti, predmeti, maqsadi va vazifalari. Geografiya fanlari tizimida tutgan o'rni. Amaliy landshaftshunoslikning ilmiy va amaliy ahamiyati. Amaliy landshafshunoslikning nazariy asoslari. Umumilmiy landshafshunoslik va amaliy landshafshunoslik. Umumilmiy landshafshunoslik va amaliy landshafshunoslik g'oya va tushunchalarining shakllanishi va rivojlanishi. Geotizimlarda modda almashinishi. Geografik tizimlar va ekologik tizimlar ularning o'zaro nisbatlari, farqlari va o'xshashliklari. Geotizimlarni tasniflash prinsiplari. Geotizimlar evolyusiyasi va dinamikasi. Landshaftlarni xalq xo'jaligining turli tarmoqlari nuqtai nazaridan baholash. Baholashning asosiy prinsiplari va metodlari. Landshaftlarni baholashga oid tadqiqotlar tavsifi. Geotizimlarni baholash. Landshaftlarni ekologik baholash. Landshaftlarni iqtisodiy baholash. Tabiiy sharoitni qishloq xo'jaligi uchun baholashda landshaft xususiyatlarini inobatga olish. Landshaftlarni rekreatsiya, shaharsozlik maqsadlarida baholash. Landshaftlarni prognozlash. Tabiiy geografik, iqtisodiy geografik va kompleks geografik prognozlar. Landshaftlar taraqqiyotini prognozlash uning asosiy tamoyillari. Prognozlash metodlari: ekspert-baholash, landshaft genetik qatorlari, funksional bog'liqliklar metodi, tabiiy geografik ekstrapolyasiya metodi. Landshaftlarning rivojlanish yo'nalishlarini aniqlash muammolari. Landshaftlarning tabiiy rivojlanishini hamda antropogen ta'sir natijasida o'zgarishlarini o'rganishning prinsiplari va metodlari. Amaliy landshafshunoslik maxsus kartalarini tuzish, mayda masshtabli, o'rta masshtabli va yirik masshtabli landshaft kartalarini tuzishning asosiy xususiyatlari va metodlari.

TABIATDAN FOYDALANISH STRATEGIYASI

fani bo'yicha:

Tabiatdan foydalanish strategiyasi fanining asosiy maqsadi va vazifalari, nazariyasi, prinsiplari va asosiy konsepsiyalari. Tabiat va inson jamiyati, ularning bir butun hosila ekanligi. Insonning tabiatdan foydalanishi, insonning tabiatga ta'siri, uning turlari. Insonning tabiatga ta'sirining oqibatlari. Tabiatning ifloslanishi, texnogen tabiiy muhit. Tabiatdan foydalanishning geografik asoslari. Standartlar, monitoring, modellashtirish, audit o'tkazish va boshqaruv. Geografik monitoring. Distotsion (aero va kosmos suratlarini) usullardan foydalanish. Ifloslashtirish ko'rsatkichlari (REM, REU v.x.), monitoring turlari (biosfera, YEr, suv, havo, geoekologik monitoring va x.k), monitoring klassifikatsiyasi (global, regional, lokal), modellashtirish (tabiiy geografik o'xshash usullari, analog,

matematik, geofizik, geoximik, kartografik v.b.). Audit va uni o'tkazish (geoekologik, muhandislik v.b.). Tabiiy geografik jarayonlarni oldini olish. Tabiatdan foydalanishning maqsad va istiqbollari. Tabiatdan foydalanishda qo'yiladigan maqsadlar: iqtisodiy, sog'liq va gigiena, nafasat (estetika), ilmiy, turizm va sayohat, tarbiyaviy maqsadlari. Fan va texnikaning rivojlanishi bilan tabiatdan foydalanishda ro'y bergan o'zgarishlar. Tabiatdan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari. Insonning tabiatga ta'siri turlari, bevosita ta'sir va bilvosita ta'sir. Tabiatni muhofaza qilish va o'zgartirish. Tabiatdan foydalanishda, uni o'zgartirishda hisobga olinishi zarur qonuniyatlar. Tabiat qonuniyatlarining ob'ektiv qonunlar ekanligi, ularni o'rganish zarurligi. Ilm – fanning rivojlanishi bilan tabiat qonunlari haqidagi bilimlarning ham chuqurlashib borishi. Tabiat taraqqiyotining asosiy qonunlari. YEr landshaft qobig'ining bir butunligi va muayyan muvozanatda turishi. Tabiatdagi aylanma harakat, geologik, biologik, energetik aylanma harakatlar. Insonning xo'jalik faoliyati ta'sirida tabiatdagi aylanma harakatning buzilishi va buning oldini olish. Konlarning ochiq usulda qazib olinishi, yirik suv omborlarining qurilishi oqibatida tabiiy muhitda muvozanatning o'zgarishi, uning geografik va ekologik oqibatlari. Inson xo'jalik faoliyati va tabiiy muhitda yer osti va yer usti suvlari rejimining o'zgarishi hamda uning oqibatlari: cho'llashish va tuproqlarni sho'r bosishi. Biologik muvozanatning o'zgarishi va biologik modda aylanishning buzilish hamda bularning ekologik oqibatlari, atmosfera havosi tarkibiga ta'siri. Inson xo'jalik faoliyati ta'sirida geografik qobiqda issiqlik balansining o'zgarishi. Havoda karbonat angidrid gazi, aerozollar salmog'ining oshishi va uning YEr yuzi havosi haroratiga, ob-havosi va iqlimiga ta'siri. Geografik komplekslarning inson tomonidan o'zgartirilishi. Landshaftlarning inson ta'siri darajasiga qarab turlarga bo'linishi: tabiiy, o'zgarmagan landshaft, kuchsiz o'zgargan, o'rtacha o'zgargan, kuchli o'zgargan landshaftlar. Landshaftlarning tez o'zgaradigan va barqaror komponentlari. Antropogen landshaftlar, buzilgan landshaftlar, madaniy landshaftlar. Amaliy baholash, bashoratlash va bashorat. Baholash, uning turlari: agroiqlim resurlarini, tuproqlarning sho'rlanishini, rekreatsion, rekultivatsion nuqtai nazardan baholash.

GEOEKOLOGIYA ASOSLARI

fani bo'yicha:

Geoekologiya va landshaft ekologiyasi fanining maqsadi va vazifalari, boshqa fanlar bilan bog'likligi. Geoekologiya va landshaft ekologiyasining rivojlanish tarixi va hozirgi holati. Geoekologiyaning rivojlanishida geografiya, ekologiya, biologiya va boshqa fanlarning axamiyati. Geoekologiya va landshaft ekologiyasi atamalarining dastlab ishlatilishi va ta'rifi. Landshaft ekologiyasi. Yevropada landshaft ekologiyasi. Landshaft ekologiyasining SHimoliy Amerikada rivojlanishi. Uzbekistonda geoekologik tadqiqotlar. Geoekologiyaning fan sifatida shakllanishi va hozirgi xolati. Geoekologiya - geotizimlar ekologiyasi to'g'risidagi fan. Geoekologiya - geotizimlarni insonning yashash va xujalik faoliyati muhiti sifatida o'rganuvchi fan ekanligi. Geoekologiyaning tadqiqot ob'ekti tug'risida tushuncha. Geotizim va ekotizim tushunchalari. Landshaft ekologiyasining tadqiqot ob'ekti - landshaft va uning morfologik qismlari. Landshaft atrof

muhitning bir qismi sifatida. Landshaft - geotizimlarning birligi, uning tizim sifatidagi xususiyati. Jonli va jonsiz tabiat komponentlarining o'zaro munosabatlari. Landshaftda modda va energiya migratsiyasi. Landshaftlarning insonlarga ta'siri. Insonning landshaftlarga ta'siri. Geoekologiyaning nazariy va metodologik asoslari. Geoekologik konsepsiyalar, prinsiplar, yondashuvlar. Tabiatni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishda ularga amal qilishning zarurligi. Geoekologik tadqiqot metodologiyasi va metodlari. Dialektik materializm, koevolyusion rivojlanish geoekologik tadqiqotlarning metodologik asosi. Geoekologik tadqiqotlarda dala-ekspeditsiya, kartografik, aerokosmik, GIS, modellashtirish metodlaridan foydalanish. Geoekologik omil haqida tushuncha. Tabiiy va antropogen omillar, ularning turlari. Geoekologik vaziyatni belgilovchi ko'rsatkichlar, ularni son va sifat jihatidan umumlashtirish.

Aholi soni, joylashishi va zichligining geoekologik vaziyatga ta'siri. Aholi soni va uning usishi. Aholi joylashuvi va zichligi. Xo'jalik faoliyati. Aholi migratsiyasi. Tabiiy muhitga antropogen yukning ortishi. Landshaftlarning o'zgarishi. Landshaftlarning ekologik funksiyasi. Landshaftlarning funksiyasi. Ekologik funktsiya. Ekologik funktsiya jarayon va ko'rsatkichlari. Landshaft-ekologik tahlil. Landshaft strukturasi va uning tahlili. Ulchash natijalarini izoxlash. Tabiiy muhitning inson xo'jalik faoliyati ta'sirida ifloslanishi. Tabiiy muhitning ifloslanish turlari. Ifloslanishning tasniflanishi. Ifloslantiruvchi moddalarning tasniflanishi va umumiy ta'rifi. Me'yoriy ekologik jarayonlar. Landshaftlar ekologik funksiyasining antropogen buzilishi va uzgarishi. Antropogen omillar va jarayonlar. Moddalarning texnogen migratsiyasi va landshaftlarning uzgarishi. Antropogen ifloslanish manbalari. Ifloslantiruvchi moddalarning biotransformatsiyasi va bioakkumulyatsiyasi. Ifloslantiruvchi moddalarning insonlarga va boshqa tirik organizmlarga ta'siri. Geoekologik muammolar va ularning echimi. Geoekologik muammo tushunchasi. Geoekologik muammolarning tasniflanishi. Global, regional va lokal geoekologik muammolar. Geoekologik muammolar echimining ilmiy asoslari. Geoekologik baholash. Geoekologik vaziyat ta'rifi. Geoekologik vaziyatni baholash va tasniflash mezonlari. Landshaftlarni ekologik tahlil qilish va baholash tushunchalari. Biotoplarni baholash. Pedotoplarni baholash. Yer usti va yer osti suvlarini baholash. Havo va iqlimiy ko'rsatkichlarni baholash. Landshaftlarga antropogen ta'sirni baholash, ekologik-xo'jalik balansi, geoekologik baholash metodlari. Geoekologik monitoring. Geoekologik monitoring. Monitoring tizimi va uning tasniflanishi. Uzbekistonda ekologik monitoringni amalga oshirilishi. Geoekologik prognozlashtirish va prognoz. Geoekologik prognozlashtirishning ob'ekti, maksadi va usullari. Ekologik vaziyatlarning prognozli xususiyatlari. Prognozlashtirish mexanizmi va prognoz natijalari. Uzbekistonda ekologik vaziyatlarni o'zgarishining prognozi. Landshaftlardagi ekologik jarayonlarni modellashtirish. Model. Modellashtirish. Landshaft ekologik modellashtirish mazmuni. Modellashtirish bosqichlari va turlari. Geoekologik kartalashtirish. Geoekologik kartalashtirish mazmuni, turlari va tasniflanishi. Geoekologik kartalarni tuzishning metodologik asoslari. Amaliy ekologik kartalashtirish. Ekologik monitoring natijalari asosida kartalashtirish. Geoekologik kartalashtirish usullari. Atrof

muxitni muxofaza qilish va tabiatdan okilona foydalanishning geoekologik asoslari. Tabiatdan foydalanishda tabiat konunlari va konuniyatlarini e'tiborga olish. Tabiatdan foydalanishning geoekologik prinsiplari. Atrof muxitni muxofaza qilish tadbirlarini barcha joylarda amalga oshirish prinsipi. Atrof muxitni muxofaza kilitt tadbirlari profilaktikasi. Tabiiy resurslardan foydalanishning ustuvor yunalishlari. Geoekologiyada fan va amaliyot. Tabiiy-texnik geotizimlar - hududiy loyixalash va rejalashtirishning asosiy ob'ekti sifatida. Loyihalashning geoekologik asoslari. Tabiiy - texnik geotizimlarni loyixalashda geoekologik prinsiplarni qo'llanilishi.

GEOGRAFIYANING ASOSIY MUAMMOLARI

fani bo'yicha:

“Geografiyaning asosiy muammolari” fani, predmeti, tadqiqot ob'ekti. Fanning maqsadi va vazifalari, qisqacha rivojlanish tarixi. Tabiiy geografiyadagi asosiy g'oya va tushunchalarning shakllanish va rivojlanish tarixidan. Qadimgi (antik) davrlardagi yunon olimlari Gekatiy, Gerodot, Aristotel, Eratosfen, Gipparx, Posidoniy, Strabon, Ptolemeylarning geografik tasavvurlari. O'rta asrlardagi sharq uyg'onish davri geografiyasi. O'rta Osiyolik allomalar Muhammad Xorazmiy, Jayhoniy, Balxiy, Abu Abdulla Xorazmiy, Beruniy, Mahmud Qoshg'ariy, Zamaxshariy, Hofizi Abru, G'iyosiddin Naqqosh, Zahiriddin Bobur va boshqalarning geografik merosi. Buyuk geografik kashfiyotlar davri va evropaliklarning tasviriy geografiyasi. V.V. Dokuchaev, A.N. Krasnov, G.T. Tanfilev, L.S. Berg, G.F. Morozov, A.A. Grigorevlarning yangi ilmiy geografiyaning shakllanishidagi roli. XX asrning ikkinchi yarmida kompleks tabiiy geografiya va landshaftshunoslik g'oyalarining rivojlanishi. O'zbekistonda bajarilgan tabiiy geografik izlanishlarning tavsifi. Tabiiy geografiyaning fanlar tizimidagi o'rni va qismlari. Tabiiy geografiyaning obekti, predmeti va vazifalari. Geografik qobiq, geografik muhit, tabiiy geografik kompleks, landshaft, geografik tizim, tushunchalari va ta'limotlarining shakllanishi. Geotizimlarning uch darajasi: planetar, regional, va topologik darajalari. Tabiiy geografik komplekslarning ko'lamlari, katta-kichikligi va tabiiy geografiyaning qismlarga bo'linishi. Geografik qobiqning chegaralari, va tarkibiy tuzilishi, uning geosferalari va komponentlari. Geografik qobiqning o'ziga xos bo'lgan eng muhim xususiyatlari. Uning tarixan shakllangan, uzluksiz rivojlanib turadigan, o'ziga xos va murakkab moddiy tizim ekanligi. Geografik qobiqning tashqi olam bilan aloqadorligi. Unda organik hayotning mavjudligi. Geografik qobiqning mavjudligida tirik moddaning ahamiyati. Tabiiy geografik komplekslar va ularning umumiy xususiyatlari. Tabiiy geografik rayonlashtirish regional tabiiy geografiyaning metodologik masalalaridan biri ekanligi. Tabiiy geografik rayonlashtirishning xillari, tamoyillari va metodlari. Genetik birlilik, komplekslilik, hududiy umumiylik, va nisbatan bir xillik tamoyillari. Xususiy rayonlashtirish ma'lumotlarini tahlili qilish asosida tabiiy geografik rayonlashtirish metodi. Tabiiy geografik rayonlashtirishning etakchi (bosh) omil metodi. Tabiiy geografik rayonlashtirishning taksonomik birliklar tizimi. Taksonomik birliklarning

umumiy ta'rifi. O'rta Osiyo va O'zbekistonning tabiiy geografik rayonlashtirishlar tajribalaridan R.I. Abolin, L.S. Berg, E.P. Korovin, A.N.Rozanov, V.M.Chetirkin, E.M.Murzaev, L.N.Babushkin va N.A.Kogaylarning tabiiy geografik rayonlashtirish ishlarida ko'tarilgan muammoli masalalar. Qishloq ho'jaligi va boshqa soha maqsadlarida bajariladigan tabiiy geografik rayonlashtirish masalalari. Landshaftshunoslik yoki kichik hududlar tabiiy geografiyasining muammoli masalalari. Landshaftning tarkibiy tuzilishi va morfologiyasi. Landshaft hosil qiluvchi omillar. Landshaft va ekosistema, landschaftshunoslik va ekologiyadagi o'xshashlik va farqlar. Landshaft ekologiyasi yoki geoekologiya tushunchasi. Landshaftlarning maxsus faoliyati. Landshaftlarni tasniflash masalalari. Landshaftshunoslikning strukturaviy-genetik, funksional-dinamik, antropogen, ekologik, estetik ilmiy yo'nalishlari.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Гвоздецкий Н.А. Основные проблемы физической географии. М., Высшая школа. 1979.
2. Забелин И.М. Физическая география в современном естествознании. М., Просвещение. 1979.
3. Зокиров Ш.С. Кичик худудлар табиий географияси. Т., Университет. 1999.
4. Zokirov Sh. Antropogen va amaliy landshafshunoslik. Toshkent, 1998.
5. Мильков Ф.Н. Физическая география: современное состояние, закономерности, проблемы. Воронеж. 1981.
6. Юренков Г.И. Основные проблемы физической географии и ландшафтоведения. М., 1982 .
7. Трофимов А.М., Шарыгин М.Д. Общая география: вопросы теории и методологии. – Пермь, 2007.
8. Rafikov A.A., Sharipov Sh.M. Geoekologiya. Т.: “Adib”, 2014.
9. Турсунов Х.Т. Экология ва барқарор ривожланиш. Т.: 2009.
10. G'ulomov P.N. Inson va tabiat. O'quv qo'llanma.- Т.: “O'zbekiston Milliy entsiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2009.
11. Hugget R. Geoecology.: London and New York. Routledge. 1995.
12. Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. -М.: 1991.
13. Zokirov Sh. S., Toshov X.R. Landshaftshunoslik. –Т.: “Dizayn-press”, 2013.
14. Rafikov A.A., Sharipov Sh.M. Geoekologiya. Т.: “Adib”, 2014.
15. Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. –М.: 1991.
16. Звонкова Т.В. Географическое прогнозирование. М.: “Высшая школа”. 1987.
17. Исаченко А.Г. Оптимизация природной среды. М.: “Мысль”.1980. -264 с.
18. Николаев В.А. Ландшафты азиатских степей. -М.: 1999.
19. Сочава В.Б. Введение в учение о геосистемах. –Новосибирск.: 1978.

20. Хасанов И.А. Оценка природных территориальных комплексов Каршинской степи для оросительной мелиорации. Т.; «Фан» 1981.

**SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETINING TAYANCH
DOKTORANTURA IXTISOSLIKLARIGA KIRISH SINOVLARI UCHUN
MAXSUS FANLARDAN DA'VOGARLARNING BILIMLARINI
BAHOLASH MEZONI**

Sinov topshirish shakli	Yozma
Ajratilgan vaqt	120 daqiqa
Savollar soni	5
Har bir savol uchun belgilangan ball	20
Maksimal ball	100
O'tish bali	55